

Legislativní vymezení vzdělávacího procesu na vysokých školách ve vztahu k získání akademického titulu

Zdenka NOVÁKOVÁ

The Legislative Definition of the Educational Process at Universities in Relation to the Acquisition of Academic Title

Abstract: High school as an educational institution providing tertiary education are the highest Article of the educational system with the right to award academic degrees according to Act No. 111/1998 Coll. Universities. Legislation governs the educational process at universities, since the conditions for adoption through the admissions process, decision-making processes leading to admission to study a degree program to the actual moment of fulfillment of all course requirements of the student intended to obtain academic title. The article deals with the definition of individual study programs, potential pitfalls in decision-making practice in higher education, the time schedule of the acquisition of academic forms of names including rules on the use of academic titles in their concurrence. Through the methods of analysis of the text of the legislation and the text of expert sources answer the question what is the way to gain academic title, from which point it is entitled to take college graduate degree, what actually documented diploma and diploma supplement, what are the rules for the use of academic titles interact and what the application rules in the decision-making process universities.

Key Words: Educational Process, Study Programs, Academics Title, Diploma, Diploma Supplement

Úvod

Vysoké školy jako vzdělávací instituce poskytující terciární vzdělávání jsou nejvyšším článkem vzdělávací soustavy s právem udělovat dle litery zákona o vysokých školách akademické tituly. Jaká je cesta k získání akademického titulu v souvislostech s rozhodovací praxí vysokých škol při přijímání uchazečů o studium? Od kterého okamžiku je oprávněn absolvent vysoké školy užívat akademický titul? Jaké skutečnosti dokladuje diplom a dodatek k diplomu? Jaká jsou pravidla užívání akademických titulů jako součásti jména? Prostřednictvím metody analýzy textu příslušných právních předpisů a odborných zdrojů jsou v následujícím příspěvku předloženy odpovědi na výše položené otázky.

1. Legislativní zakotvení zahájení vzdělávacího procesu na vysokých školách

Vzdělávací proces na vysokých školách je realizován dle znění zákona č. 111/1918 Sb., o vysokých školách. Dle uvedené právní normy jsou to výhradně vysoké školy, kterým je uděleno právo přiznávat akademické tituly.¹ Proces, směřující k získání akademického titulu má v legislativě oporu v podobě přesně vymezených kritérií a postupů, je zahájen podáním přihlášky uchazeče o studium na jím vybrané vysoké škole a s tím spojené splnění požadavků pro přijetí ke studiu do některého z nabízených studijních oborů v rámci akreditovaného studijního programu.

Vysoká škola či fakulta má povinnost na úřední desce zveřejnit zpravidla nejméně se čtyřměsíčním předstihem termín pro podání přihlášek ke studiu, způsob jejich předložení a podmínky pro přijetí na základě přijímací zkoušky, tj. rámcový obsah zkoušky včetně kritérií pro její vyhodnocení. Stejným způsobem je uveřejněn nejvyšší počet studentů přijímaných ke studiu v příslušném studijním programu. Vysoká škola či fakulta si mohou stanovit další podmínky přijetí ke studiu

týkající se znalostí, schopností, nadání, prospěchu ze střední školy a jiných skutečností, včetně podmínek pro přijetí cizinců v souladu se závazky, jež vyplývají z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána. Odlišné podmínky mohou být stanoveny pro přijetí uchazečů, jež absolvovali studijní program nebo jeho část, případně studují jiný studijní program na vysoké škole v České republice nebo v zahraničí, případně pro přijetí uchazečů, jež absolvovali akreditovaný vzdělávací program nebo jeho část na vyšší odborné škole či studijní akreditovaný vzdělávací program na vyšší odborné škole v České republice nebo v zahraničí. Splnění podmínky studijních nebo odborných předpokladů se ověřuje zpravidla přijímací zkouškou.²

Základní podmínkou přijetí ke studiu je však v bakalářském a magisterském studijním programu dosažení úplného středního nebo úplného středního odborného vzdělání. Ke studiu v oblasti umění mohou být přijati též uchazeči s vyšším odborným vzděláním, jež je poskytováno v konzervatořích. Podmínkou přijetí ke studiu v magisterském studijním programu, který navazuje na bakalářský studijní program, je rovněž řádné ukončení studia v bakalářském studijním programu. Podmínkou přijetí ke studiu v doktorském studijním programu je pak řádné ukončení studia v magisterském studijním programu.³

2. Rozhodovací praxe vysokých škol při přijímání uchazečů a její možná úskalí

Přijímací řízení je zahájeno dnem doručení přihlášky, o přijetí či nepřijetí rozhoduje děkan fakulty nebo rektor vysoké školy, v případě soukromých vysokých škol rozhoduje orgán určený vnitřním předpisem. Zákon o vysokých školách vylučuje pro rozhodovací činnost užití obecných předpisů správních. Značně obecná a strohá úprava vyloučení možnosti užití předpisů správního práva v oblasti vysokého školství pro praxi zavrhuje spor o způsob výkladu ustanovení § 50 odst. 4 zákona o vysokých školách a vyvolává komplikace v aplikační praxi. V mnoha případech pak vytváří předpoklady pro individuální rozhodování vysokých škol spadající do kategorie složitých případů aplikační praxe. Zdeněk Kuhn ke složitým případům aplikační praxe uvádí následující:

„složité případy aplikace práva tvoří velkou plejádu nejrůznějších výkladů, které nejsou pouhým logickým výkladem právního textu nebo jiného pramene práva. Typickým příkladem jsou ustanovení právních předpisů, připouštějící různý výklad, ustanovení právních předpisů, z nichž nevyplývá žádný jednoznačný výklad za použití standardních interpretačních pravidel, popřípadě další případy, v nichž právní předpis dává soudci jistou míru uvážení (ať již jde o záměr zákonodárce či nikoliv), případy rozporu aplikované právní normy v jejím apriorním významu s jinou právní normou, eventuálně případy napětí mezi funkcionálním smyslem práva a doslovným významem textu (či dokonce případy napětí mezi funkcionálním smyslem práva a jakýmkoliv možným výkladem právního textu, k němuž může dojít interpret na základě standardních interpretačních argumentů“ (Kuhn, 2002, s. 45).

Pokud výše uvedenou volnost v aplikační praxi budeme demonstrovat na konkrétním příkladu, bude to v oblasti přijímací procedury uchazečů o studium na vysokých školách znamenat, že neúspěšný uchazeč po vykonání přijímací zkoušky obdrží rozhodnutí o nepřijetí ke studiu na vysoké škole dle speciální právní úpravy dané zákonem o vysokých školách. Ta vymezuje lhůtu pro vydání rozhodnutí, náležitosti rozhodnutí, jako je odůvodnění rozhodnutí a poučení o právu uchazeče požádat o přezkoumání rozhodnutí. Náležitosti rozhodnutí o přezkoumání původního rozhodnutí o nepřijetí ke studiu však již vysokoškolský zákon blíže nespecifikuje. Právní úprava zakotvená v zákoně o vysokých školách tedy jednoznačně postrádá podstatné procesní instituty, jako jsou právní moc, vykonatelnost, úprava nahlížení do spisu, ustanovení o doručování, o obnově řízení, čímž se pro aplikační praxi zakládá široký prostor bez přesně daných pravidel.

V praxi pak může ze strany vysokých škol docházet k vydání rozhodnutí o přezkoumání, neobsahující relevantní odůvodnění, suplované pouhým konstatováním, že se stvrzuje rozhodnutí původní z důvodu neshledání vady. Na druhou stranu v návaznosti na výše uvedené je však nutno připomenout, že vydáním takového rozhodnutí není dotčeno právo bránit se soudní cestou s cílem domoci se rozhodnutí, respektujícího individuální požadavky na přezkum každého uchazeče o studium, kterému bylo v přezkumném řízení původní rozhodnutí

o nepřijetí potvrzeno a rozhodnutí v přezkumném řízení bylo nedostatečně odůvodněno nebo odůvodnění bylo zcela opomenuto.⁴

Právní výklad o individuálním rozhodnutí zakládajícím nové právo konkrétnímu jedinci hovoří jako o správním rozhodnutí i v momentě vydání dle postupu uvedeném ve zvláštním právním předpise, nikoli v předpise upravující obecné správní řízení (Jemelka a kol., 2009, s. 30–33).

Rozhodující je skutečný obsah rozhodnutí, nikoliv jeho forma v návaznosti na zásadu subsidiarity správního řádu v těch případech, kdy zvláštní právní úprava užití obecné právní úpravy vylučuje, avšak tato zvláštní právní úprava řešení vzniklé situace nenabízí, jako je tomu pro naše účely v případě náležitostí rozhodnutí vydaných vysokou školou v přezkumném řízení.

Při vydávání rozhodnutí je nezbytné respektovat obecný požadavek na přítomnost výroku, odůvodnění i poučení s výjimkou těch případů, v nichž příslušná obecná či zvláštní legislativa výslovně určí, kdy tomu tak být nemusí (Jemelka a kol., 2009, s. 250–258). Explicitní vyloučení odůvodnění v rozhodnutí vydaném v přezkumném řízení ve vysokoškolském zákoně upraveno není.

V této části je vhodné přihlédnout k soudní judikatuře, jež hovoří o povinnosti uvést náležitosti výslovně uvedené pro rozhodnutí o přijetí či nepřijetí ke studiu na vysoké škole, tedy i odůvodnění rozhodnutí, a to i ve vztahu k vydávání rozhodnutí v přezkumném řízení. Rozhodnutí orgánů vysokých škol jsou přezkoumatelná v soudním řízení, všechna musí mít patřičné náležitosti odůvodnění, jinak by nedostála požadavku přezkoumatelnosti a byla pro nepřezkoumatelnost bez dalšího zrušena.⁵

Zrušením v této fázi by ve své podstatě bylo potvrzeno právo uchazeče na rozhodnutí, které bude odůvodněně reflektovat individuální okolnosti důvodů pro přijetí či nepřijetí uchazeče ke studiu. Jednoznačně tedy ovšem nutno podotknout, že propracovanější ustanovení vysokoškolského zákona, upravující rozhodovací proces ve vysokém školství, při současném omezení užití právních předpisů pro obecné správní řízení, by z hlediska právní jistoty byla zcela jistě pozitivním krokem pro rozhodovací praxi vysokých škol.

3. Studijní programy jako směr získání akademického titulu

Vzdělávací proces, jímž student vysoké školy prochází, a jež je prvním krokem k získání akademického titulu, je zahájen okamžikem zápisu do studia v akreditovaném studijním programu.⁶

Vysoká škola může uskutečňovat studium v bakalářských, magisterských a doktorských studijních programech. Moderní systém přidělování akademických titulů absolventům studijních programů je v současné době v modifikované podobě rozšířen z evropských univerzit po celém světě (srov. Ruegg, 1992).

Bakalářský studijní program směřuje k utváření znalostí a dovedností pro specializovaný výkon povolání a zároveň neopomíjí i rozvíjení teoretické základny pro případné navazující studium. Absolventům se uděluje akademický titul „bakalář“, jehož zkratku mohou užívat před jménem v podobě Bc, v oblasti umění jde o modifikaci BcA.⁷

Magisterský studijní program je zaměřen na rozvinutí teoretických poznatků z aktuální vědy, vývoje a výzkumu s tím, že směřuje k samostatné a náročné tvůrčí činnosti. Absolventi magisterských programů mohou užívat celou řadu vysokoškolských titulů, vyjadřujících často i oborové zaměření. Jméno ve spojení s titulem inženýr ve zkratce Ing. označuje odborníka z oblasti ekonomie, technických věd nebo zemědělství, lesnictví a vojenství. Jedinec mající před jménem titul se zkratkou Ing. arch. je specialistou v oblasti architektury. Jedinec užívající titul MUDr., MDDr. nebo MVDr. je doktorem, tedy specialistou v oblasti medicíny, zubního lékařství nebo veterinárního lékařství. V dalších, neuvedených oblastech magisterského studia, je absolventům udělován titul magistr uváděný před jménem zkratkou Mgr., v oblasti umění MgA. Jde především o právní, pedagogické, humanitní, společenské a přírodní vědy, o oblast farmacie a teologie.

Formou rigorózního řízení mohou absolventi magisterského studijního programu ve studiu pokračovat a po úspěšném obhájení rigorózní práce a úspěšném vykonání státní rigorózní zkoušky z daného vědního oboru užívat titulu doktor v příslušné oblasti studia. V praxi pak mohou mít tyto absolventi dle současné právní úpravy před jménem běžně známé tituly jako je JUDr., PhDr., RNDr., Pharm.Dr., ThDr. či ThLic.⁸

Doktorský studijní program je pak zaměřen na samostatné vědecké bádání ve spojení s výzkumnou a vývojovou tvůrčí a teoretickou činností. Absolventům je udělován akademický titul doktor ve zkratce Ph.D. či Th.D., uváděný za jménem.⁹

Původně se doktorát objevil ve středověké Evropě jako licence pro výuku na středověkých univerzitách. V církevních kruzích měl doktor interpretovat bibli apoštolům a církevním otcům. Právo udělit tzv. „licentia docendi“ bylo svěřeno na základě úspěšně vykonané zkoušky církvi. Po dlouhou dobu pak bylo toto právo předmětem sporu mezi církevními orgány a univerzitami. V současné době jde o mezinárodně uznávaný stupeň postgraduálního vzdělání (Verger, 1998, s. 1155–1156).

4. Časové vymezení získání akademického titulu

A jaké je tedy časové vymezení okamžiku získání akademického titulu? V možnosti užívání titulu je mnohdy vnímáno společností bližší vyjádření osobnosti a charakteru každého jedince, protože většina vzdělaných lidí si sama své odborné životní zaměření zvolila dle svého přesvědčení a profesionálních zájmů. Celá podoba jména i s akademickým titulem tak o jedinci vypovídá bližší informace o osobnosti. Vzdělání je obecně lidským kapitálem, který může být prospěšný pro celou společnost stejně tak, jako je vytvářením a upevňováním morálních hodnot a postojů ke světu (Kolář a kol., 2012, s. 175–176).

Legislativa se okamžiku získání vysokoškolského vzdělání a tudíž i možnosti počátku užívání akademického titulu blíže nevěnuje. Opo- mímí řešení situace, v jaké konkrétní chvíli je možné dát lidskému jménu podobu, která určuje jeho směr při vystupování ve společnosti.

V praxi v návaznosti na tuto skutečnost mohou vzniknout nejasnos- ti v časovém vymezení počátku možnosti užívání akademického titulu, tudíž zda-li je možné jej začít užívat ihned po úspěšném vykonání státní zkoušky, nebo až ode dne převzetí diplomu. Právní úprava daná zákonem o vysokých školách hovoří o tom, že vysokoškolské vzdě- lání se získá studiem v akreditovaném studijním programu, součástí

studijního programu je udělován akademický titul a že studium je úspěšně ukončeno dnem absolvování všech nebo poslední z částí státní zkoušky. Z výše uvedeného tedy vyplývá skutečnost, že při splnění veškerých zákonných požadavků vzniká právo užívat titul přímo ze zákona o vysokých školách a to dnem řádného ukončení studia (Marková, 2014, s. 58 a násl.).

Vysokoškolský diplom, jakožto doklad o absolvování studia, je veřejnou listinou dokladující ukončení studia a získání akademického titulu, dokazuje tedy skutečnosti v něm uvedené jako pravdivé a nepochybnitelné do doby, než je prokázán opak. Jelikož vysokoškolský diplom je doklad o absolvování studia s označením vysoké školy a udělováním akademickým titulem, prvořadou a nespornou skutečností, kterou diplom dokládá, je udělení akademického titulu jedinci, jež úspěšně dokončil vysokoškolské studium. Vysoká škola tak vydává doklad, který má právní charakter osvědčení, jež potvrzuje existenci skutečností, o nichž v době jeho vydání není pochyb (srov. Vedral, 2006).

Vysokoškolský diplom je tedy dokladem o absolvování studijního programu v příslušném studijním oboru. Součástí vysokoškolského diplomu je dodatek k diplomu, jež diplom doplňuje o informace o kvalifikaci i v rámci využití pro mezinárodní účely jako nástroj pro usnadnění akademického a profesního uznání.

Z uvedeného vyplývá, že odborné hodnocení zkušební komise u státní závěrečné zkoušky představuje ověřování znalostí studentů s právním následkem vzniku práva užívat akademický titul, nejedná se však o rozhodování přímo o právech a povinnostech, jako tomu je u vydávání správních rozhodnutí nebo dokladů, kde se jedná o sporné situace, v nichž se existence práva zakládá nebo deklaruje (srov. Nantl, 2010).

Tato tvrzení však opomíjí fakt, že o udělení akademického titulu vysoká škola v právním slova smyslu nerozhoduje. Jednak z výše uvedených argumentů, pojících se k akademické svobodě výuky, jednak z důvodu, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je tím orgánem, který vydává rozhodnutí o udělení akreditace studijního programu, jehož součástí je mimo jiné pro absolventa v závěru úspěšného studia i získání akademického titulu. Vysoká škola přiznává

akademický titul všem absolventům bez rozdílu a správného uvážení po tom, co student splní poslední z vymezených podmínek pro ukončení studia a tím dojde k právnímu následku v podobě získání akademického titulu.

5. Pravidla v užívání akademických titulů

Co se používání akademického titulu týče, není pro absolventy vysokých škol zákonem dána povinnost jej používat. Jedná se tedy o veřejné subjektivní právo každého jedince, zda při jednání na veřejnosti bude vystupovat pouze pod svým celým jménem a příjmením nebo zda společně s ním užije i akademický titul.

Toto tvrzení lze podložit ustanovením §3 zákona o občanských průkazech, jež stanoví údaje, které jsou nutnou součástí a jež se do občanského průkazu zapisují. Vedle těchto povinných údajů umožňuje ale zákon o občanských průkazech na žádost občana jako nepovinný údaj do občanského průkazu zapsat i akademický titul, z čehož tedy jednoznačně vyplývá, že užívání akademického titulu je zcela v dispozici osoby, která dosáhla vysokoškolského vzdělání. Občanský průkaz je veřejnou listinou s významnou důkazní silou, není v zájmu veřejné správy, aby do něj bylo možné zanést zpochybnitelné údaje, je přípustné i užívání pouze některých udělených titulů, se kterými jedinec disponuje.¹⁰

V této souvislosti vznikají nejasnosti ohledně pořadí a počtu uváděných titulů před nebo za jménem. Určité rozpaky v této záležitosti jsou na místě, protože neexistuje právní úprava, která by způsob užívání akademických titulů upravovala.

V internetové jazykové příručce, která se této problematice věnuje a má záruku Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR, se hovoří o ustáleném zvyku při uvádění vyšších titulů před nižšími a pro případ rovnocenných titulů se nejstarší z nich nachází nejblíže jménu. V případě, že tedy absolvent ukončil magisterské studium v oboru právo v roce 2006 a studium ekonomie v roce 2012, v současné době může užívat své jméno v podobě Ing. Mgr. Získal-li však na právnické fakultě i titul JUDr., a to bez ohledu na to, který z magisterských titulů získal

dříve, bude užívat podoby JUDr. Ing. Pokud se jedná o tituly stejné, uvádí se se spojkou et, tedy například osoba, která ukončila magisterské studium na pedagogické fakultě, stejně tak jako na filozofické fakultě, může užívat oba magisterské tituly v podobě Mgr. et Mgr. Dále je stanoven rozdíl v psaní titulů před jménem, které se vůči jménu neoddělují čárkou, na rozdíl od titulů uváděných za jménem, jež čárkou oddělujeme.¹¹

Používání akademických titulů ve spojení se jménem nelze tedy upřít nemalý přínos v tom ohledu, kdy při představení daného jedinice ve spojení s vysokoškolským titulem může mnohdy právě titul blíže specifikovat význam a přínos jeho nositele pro společnost (Rak a kol., 2008, s. 32).

Závěr

Předkládaný text poukazuje na legislativní úpravu vzdělávacího procesu na vysokých školách při cestě k získání akademického titulu. Hovoří o základních a specifických kritériích přijímacího řízení, možných úskalích při rozhodovací činnosti vysokých škol ve vztahu k přijímání uchazečů o studium, o studijních programech, jejich realizaci a časovém okamžiku ukončení studia v návaznosti na získání titulu. V závěru prakticky demonstruje možnosti užívání akademických titulů ve jménu při jejich souběhu. Komplexně tedy v daných souvislostech analyzuje ustanovení především vysokoškolského zákona a správního řádu, směřující k okamžiku vzniku možnosti jedincem užívat akademický titul. Výsledným výstupem je argumentace o užívání akademického titulu od okamžiku získání vysokoškolského vzdělání, namísto okamžiku předání diplomu a dodatku k diplomu, jako dokladu o jeho získání.

V souvislosti s výše uvedeným závěrem nelze zcela opomenout ani situace neoprávněného užívání titulu absolventa vysoké školy, za předpokladu, že jedinec své jméno uvede s titulem v domněnku, že splnil veškeré studijní povinnosti předepsané pro každý ročník studia, avšak ještě nesložil státní zkoušku, případně v momentě zfalšování diplomu a dodatku diplomu, kterým se prokazuje. Vzhledem k důkazní síle

vysokoškolského diplomu a jeho dodatku, jakožto veřejných listin, se tak lze při prokazování získaného vysokoškolského vzdělání a akademického titulu dopustit až trestného činu padělání nebo pozměnění obsahu veřejné listiny.¹²

Poznámky:

- ¹ Viz Ustanovení § 2 odst. 9 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů /online/ © 2013–2014 MŠMT [cit 2014-05-07] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach-text-se-zapracovanymi>
- ² Srovnej s ustanovením § 49 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů /online/ © 2013–2014 MŠMT [cit 2014-05-17] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach-text-se-zapracovanymi>
- ³ Viz Ustanovení § 48 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů /online/ © 2013–2014 MŠMT [cit 2014-05-17] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach-text-se-zapracovanymi>
- ⁴ Ustanovení § 4 odst. 1 písm. a, zákona č. 150/2002 Sb., *soudní řád správní*, ve znění pozdějších předpisů. /online/_2014 © Ministerstvo vnitra [cit. 2014-05-28] Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=150~2F2002&rpp=15#seznam>
- ⁵ Srovnej s *rozsudek Nejvyššího správního soudu 8As 26/2006-73-74* /online/ Copyright © 2003–2010 Nejvyšší správní soud [cit 2014-05-10] Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2006/0026_8As__0600071A_prevedeno.pdf
- ⁶ Viz Ustanovení § 61 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů /online/ © 2013–2014 MŠMT [cit 2014-05-07] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach-text-se-zapracovanymi>
- ⁷ Viz Ustanovení § 45 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů /online/ © 2013–2014 MŠMT [cit

- 2014-05-17] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach-text-se-zapracovanymi>
- ⁸ Viz Ustanovení § 46 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů /online/ © 2013–2014 MŠMT [cit 2014-05-07] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach-text-se-zapracovanymi>
- ⁹ Viz Ustanovení § 47 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů /online/ © 2013–2014 MŠMT [cit 2014-05-07] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach-text-se-zapracovanymi>
- ¹⁰ Srovnej s ustanovením § 3 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů /online/ © Ministerstvo vnitra. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=48228&recShow=2&fulltext=z~C3~A1kon~20o~20ob~C4~8Dansk~C3~BDch~20pr~C5~A-Fkzech&nr=&part=&name=&rpp=15#parCnt>
- ¹¹ Viz Pořadí titulů. Ústav pro jazyk český (Akademie věd ČR): *Internetová jazyková příručka* /online/. mpra ©2008–2014 [cit. 2014-05-12] Dostupné z: <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=783>
- ¹² Viz Ustanovení § 348 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. In *Texty zákonů ÚZ 110*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 74.

Literatura a zdroje:

- JEMELKA, L., PONDĚLÍČKOVÁ, K., BOHADLO, D. *Správní řád – komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009.
- KUHN, Z. *Aplikace práva ve složitých případech: k úloze právních principů v judikatuře*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2002.
- KOLÁŘ, Z. a kol. *Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel*. Praha: Grada, 2012.
- MARKOVÁ, I. *Právní a mimoprávní aspekty jména a příjmení a jeho podoba v akademickém prostředí*. Olomouc: PdF UP, 2014. Diplomová práce.
- NANTL, J. Možnosti a podmínky odnětí akademického titulu. In *Dny práva – 2010. 4. ročník mezinárodní konference pořádané Právnickou fakultou Masarykovy*

- univerzity. Brno: MU v Brně, 2010. Dostupné z: [http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2010/files/prispevky/02_sprava/Nantl_Jiri%20_\(3615\).pdf](http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2010/files/prispevky/02_sprava/Nantl_Jiri%20_(3615).pdf)
- RAK, R. a kol. *Biometrie a identita člověka ve forenzních a komerčních aplikacích*. Praha: Grada, 2008.
- RUEGG, W. A History of the University in Europe. In *Universities in the Middle Ages*, 1992, Vol. 1, Cambridge University Press.
- VEDRAL, J. *Správní řád: komentář*. Praha: Bova Polygon, 2006.
- VERGER, J. Doctor, doctoratus. In *Lexikon des Mittelalters 3 (Lexicon of the Middle Ages 3)*. Stuttgart: J. B. Metzler, 1998. S. 1155–1156.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu 8As 26/2006 – 73,74 /online/* © Nejvyšší správní soud 2003-2010. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2006/0026_8As__0600071A_prevedeno.pdf
- Ústav pro jazyk český (Akademie věd ČR). *Internetová jazyková příručka /online/ mpra* © – Dostupné z: <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=783>
- ČESKO, 1998. *Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998 o vysokých školách*, ve znění pozdějších předpisů /online/ © 2013–2014 MŠMT. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach-text-se-zapracovanymi>
- ČESKO, 1999. *Zákon č. 328 ze dne 30. listopadu 1999 o občanských průkazech*, ve znění pozdějších předpisů /online/ © Ministerstvo vnitra. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=48228&recShow=2&full-text=z~C3~A1kon~20o~20ob~C4~8Dansk~C3~BDch~20pr~C5~AFkazech&nr=&part=&name=&rpp=15#parCnt>
- ČESKO, 2002. *Zákon č. 150 ze dne 21. března 2002, soudní řád správní*, ve znění pozdějších předpisů /online/ 2014 © Ministerstvo vnitra. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=150~2F2002&rpp=15#seznam>
- ČESKO, 2009. *Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník*, ve znění pozdějších předpisů. In *Texty zákonů ÚZ 110*. Praha: C. H. Beck, 2009.

Kontakt na autorku příspěvku:

JUDr. Zdenka Nováková, Ph.D.
Ústav pedagogiky a sociálních studií
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého
Žižkovo nám. 5
771 40 Olomouc
e-mail: zdenka.novakova@upol.cz